

Kder se pa zimska grahorica seje med dvema drugima žitoma, je to zopet na marsiktero stran od velike koristi. Ako se zimska grahorica seje kot prva sejatev na njivo, je mogoče tako najvišje pridelke krme v jednem letu doseči, n. pr. najprej zimsko grahorico, za njo koruzo za krmo ali letno grahorico in slednjič še debelo belo peso. Najbolj se prileže zimska grahorica po strnjenem žitu, ki se meseca julija ali saj začetek avgusta iz njive pospravi, in če se hoče ko zelena klaja poklada za repo, tabakom, zeleno koruzo in repičem. Ker ima rastlina perje, zapusti za seboj sledečemu sadežu vrlo dobro pripravljeno njivo. Tudi je še dosti časa za sledeči sadež.

Karpja reja zlasti z ozirom na kmeta.

M. IV. Iz ribnika drestenika je treba žabe kolikor najbolj odganjati in odvrčati, kar se tako doseže, če se njihove ikre z grabljami na breg potegnejo in posušiti dadó. Tudi zagrebsti jih je dobro. Sploh pa je ribniku dresteniku mir in pokoj na vsako stran najbolj potreben, torej ne sme biti na kakem živinskem pašniku, ne ščuka v njem, ne preveč spremenljiv vodni stan, ako se hoče, da karpja reja uspeva. Ko se je tako nekaj let rib zaplojalo, ima zdaj posestnik 1-, 2-, in 3-letnih karpov na razpolaganje dosti, ki se morajo pa skrbno po letnikih ločiti in v posebne ribnike za rast porazdeliti, tako da morejo tukaj dobro uspevati. Le tako se da pravi uspeh doseči; kajti če manjša ribica kaki črvček najde in pograbi, brž jih je tropa večih in močnejših pri njej in ga skušajo vzeti, kar se jim tudi večidel posreči; mala ribica pa strada pri tem in ne raste: kajti pri živalih ne velja zakon pravičnosti, ampak zakon moči, kakor se je v naši razsvitljeni dobi znano Darwinovo načelo, da močnejši požre slabjšega, na sramoto in škodo človečanstva v javno življenje narodov namesto uzvišenega načela krščanske pravičnosti vrnil.

Ako so ribniki za rast bogati hrane in živeža, t. j. ako imajo rodovitno vodo iz njiv in dobro ilovico in mastno mahovinasto zemljo in če ni preveč rib v njih, tako postajajo karpji v njih pri že jeseni tretjega leta čez 1 kilo težki in so že za na prodaj. Število ribnikov in njihove lastnosti bodo brž pokazale, ali je koristno in hasnovito karpe še četrto leto v njih rediti ali ne. V ribnikih za rast in pitanje karpov je ščuka imenitna za pospeševanje karpje reje. Sicer ni res, da ščuka služi v to, da lene karpe po ribniku sem ter tje poganja, da se malo bolj gibljejo in tako bolj rastejo; pač pa jim ščuka v ribnikih za rast in pitanje brani misliti na škodljivo drstenje in pokončuje nepotrebno, nekoristno drhal belic in karasovcev, kateri karpom potrebno hrano krašajo. V ribnikih drestenikih pa je ščuka od velike škode.

Trpežni podplati na črevljih. Podplati postanejo več ko še za enkrat tako trpežni, ako se več

krat zaporedoma z lanenim firnežem pomažejo. Novi podplati se tako dolgo s tem firnežem mažejo, dokler še kaj olja v se vsesavajo. Ravno tako se napajajo tudi šivi med podplati in gornjim usnjem. Podplati postanejo taki, da vode več ne prepuščajo, mrzle noge grejejo in ne cvrkajo več, kar je zelo neprijetno ušesu.

Kako si doma lahko jesiha napraviti.

M. V ta namen se priredita 2 sodčka, jeden za pripravljanja jesiha, drugi za hranjevanje. Oba sodčka morata biti ali iz bukovega ali pa iz hrastovega lesa in v železnih obročih. Prvi se na sprednji strani ravno nad pipo 2'6—4 cent. pod pilkino dogo prevrta, da dobi tako luknjo za zrak. Široka mora biti 1'3 cent. v premeri. Oba se postavita po zimi v klet, ktera je zadosti topla, kar se doseže s tem, da se morejo okna zavezni in zadeliti. Najprej se napolni prvi sodček s prav dobrim jesihom gori do prezračne luknje, za kar ga je blizu 15—20 litrov potreba. Ta jesiha pa mora čist vinski jesihi biti brez vsega očiščenega lesnega jesiha, kakoršnega se zdaj pogosto dobiva. Kajti ta sorta jesiha je napravljanju jesiha na kvar. Tako se pusti jesihi v sodčku z zračno luknjico 14 dni na miru ležati, dokler se ves sodčekov les jesiha prav do dobra navzame in napije. Zdaj se ga 4 1/2 litra odtoči, ki se v drugi sodček za hranjevanje vlijejo. Odtočeni jesihi v prvem sodčku se nadomesti z vrelo vodo, ktere se je 42 dekagramov čistega brez vsega patočnega (Fusel) duha vinskega cveta prililo. V dveh do treh tednih se zopet 4 1/2 litra jesiha iz prvega sodčka odtoči in v hranovavni sodček vlije, ki se ravno na isti način nadomestujejo, kakor prvi, z vodo in vinskim cvetom. Vsakih 14 dni se isto delo ponovi. Ker je v sodčku precej veliko jesiha, zato tudi ni treba skrbeti za nenavadno visoko toploto v kleti, vsaj ne za večjo, kakoršna je v dobrih kletih po zimi navadna. Taki jesihi studenec trpi več let, po pet in še več. Ako se hoče, da zadobi tako napravljeni jesihi okus vinskega jesiha, se mu mora nekaj vinskega kamna pridjati in z žganim cukrom barve dati.

Sejmovi na Štajerskem. 6. jul. Oplotnica; 7. jul. Vojnik; 8. jul. sv. Andrej v Suslah, sv. Hema, Pišeco; sv. Jurij na Pesnici; 10. jul. Gradec; 12. jul. Rogatec, Šoštanj.

Sejmovi na Koroškem. 8. jul. Paternijon, 25. jul. Strassburg, Saksenburg, Rajhenfels; 26. jul. Kotariče.

Dopisi.

Iz Čadrama. (Tagespošta in Cillier-Zeitung) ste laž raznesle zastran nekega darovanja v naše farni cerkvi. Jožefov, Vidov in škapulirski sejem, ki vsako leto veliko ljudi pri

naši podružnici sv. Barbari zbirajo, se obhajajo na cerkvenem zemljišču, tik katerega ima tukajšnji farman Jakob Leskovar, p. d. Žužaj, svoj vinograd. Pred 9 letmi je ta mož se priženil sem gor od sv. Jerneja pri Ločah, kjer so v prejšnjih letih visoki škofiji veliko sitnob se svojimi pravdami napravili. Na zglavji tega svojega vinograda je J. L. lani naznanil Oplotniškemu županstvu, da boče neko kolibo postaviti. Stavbeni komisijon se je v tej zadevi poklical in tudi cerkveno predstojništvo je bilo povabljen, ki je, po ključarjih zastopano, se proti temu pritožilo, rekoč, da J. L. do prostora, kjer hoče to namenjeno kočuro postaviti, nima nijene postavne ceste. Celjsko okr. glavarstvo je župniškemu uradu naznanilo črez več mesencev, da se je stavbenim postavam zado-stilo, kar se je v začetku opustilo, in da zdaj se ta stavba ne more več braniti, kar pa zadeva vožno cesto, spada ta reč pred sodnijo. Na to se je J. L. po nasvetu g. sodnika samega ustmeno cesta prepovedala in ko se on za to zmenil ni, se mu je prostor zagrabil s plotom tam, kjer je prej sam plot imel, ker domači vedno tukaj živeči farmani so začeli trditi, da tam nikdor ceste ni kedaj imel. J. L. se je na to pritožil zoper kaljenje posestva in pravične ceste. Priče od obeh strank niso enako odločno govorile in tiste, ki so zoper cerkev za J. L. govorile, so trdile, da so ga zadnji čas večkrat videle tam voziti, kjer se mu zdaj prepovedati hoče in vsled tega je cerkev pravdo zgubila in bila obsojena stroškov plačati. Da bi se farmanom naznanilo ter da bi uzo-roka ne imeli cerkvenim predstojnikom nemarnost oči-tati, se je 8. jun. po obeh božjih službah to-le oznanilo: „Za vse popravilo sv. Barbare bilo je lani 1678 fl. plačati in cerkev zdaj ne le, da nima nič svojega denarja, ampak je še več 100 fl. dolžna, imela je pa pravdo z mejašem zavoljo ceste, katero si on po celim cerkvenem zemljišču svoji. Stari tukajšnji pošteniaki so drugači govorili, zato smo proti temu pravdo napeli. Mi bi ne bili imeli nikomur pustiti zunaj odločenega kraja voziti, pa nismo nikogar kedaj videli, da bi bil to storil in vendar smo pravdo zgubili in cerkev je bila bin-koštno soboto obsojena, da mora v 14 dnevih 29 fl. 74½ kr. stroškov plačati, drugači bi njo rubili, pa ne vem, kaj bi nji vzeti zamogli, morebiti lepo ponovljeni altar! Prošeni ste tedaj in povabljeni vsi pošteni farmani, da pridete praznik presv. R. T. popoldne k darovanju, ki bo pred litanijami, in sv. Barbari to položite, za kar so njo oni po-škodovali, ki so zoper njo pričali, pa še nijeden iz med njih za nje olepšanje ni peneza vložil“. Te besede so neke ene silno razžalile, ker so se pri sodniji v Konjicah, menda po Oplotniški soseski opozoreni, pritožili in od tam poslani žandar je 13. junija iskal po celi fari prič zoper g. župnika, ki so že tudi bile zaslišane, kakor da bi prošnja do farmanov, da naj ubogi cerkvi prostovoljno kaj pomagajo, kak vnebovpijoči greh bila. Nek ne-

prijate¹ je pa po svetu raztrosil laž, kakor da bi g. župnik bil za sebe darovanje oznanil, a pravda je bila za cerkev ter se ni začela po lastni trmi, temuč po ustmenem ukazu pres. g. patrona. Sploh pa po cerkveni postavi niso dolžni zastopniki cer-kve, temuč cerkev sama mora stroške trpeti. Ako bi po svetu bilo toliko odločnih prijateljev cerkve, kakor nasprotnikov, bi bilo marsikaj boljše in tudi pri nas bi ne bile 2 podružnici sv. Mohorja in sv. Nikolaja zaprti zato, ker zavoljo znotraj-nega porušenja niste več za božjo službo spodobni!

Iz Zagreba. (Razbojnik Pahole ulovljen.) Grozno umorstvo, katero se je dogodilo dne 20. sušca 1877 v Oplotnici blizu Konjic, je gotovo še v živem spominu. Tudi „Slov. Gospodar“ je ob svojem času o tem poročal. Kmetica Ana Gajšek je bila namreč onega dne na grozen način umor-jena ter oropana vsega, kar se je dalo odnesti. Enega razbojnikov so sicer tačas prijeli ter v dolgoleten zapor obsodili, ali glavni morilec, neki Janez Pahole, rodom iz Premysla na Českem, je všel ter izginil, da ni bilo do zdaj ne duha ne sluha po njem. Še le leta 1876 je bil izpuščen v Karlavi iz ječe, kjer je zavoljo zločina ubojstva presedel cela 4 leta. Čeravno je pri ubojstvu v Oplotnici bil v prst desne roke vgriznen ter z nožem na hrbtu in na roki ranjen, čeravno so ga povsod iskali in zasledovali, vendar ga roka pra-vice dolgo ni mogla prijeti. Še le nedavno dobilo je mestno poglavarstvo v Mariboru nepodpisano pismo, da je morivec Pahole tukaj v Zagrebu in da služi kot zidarski delavec. Vsled tega pisma prišel je pretečeni teden komisar mariborske po-licije, spremljan od enega stražarja, v Zagreb, da bi prijel onega morilca. Ali Pahole, kateri se je s svojo sestro pod tujim imenom v Zagrebu za-državal, je bil že zvedel, kaj ga čaka. Že den prej, ko je komisar iz Maribora prišel, ga ni bilo več na delo, in zvedelo se je, da je odišel v Veliko-Gorico. Policija ga je iskala tudi tam, ali zastonj; ljudje so govorili, da je pobegnil v Sisak, kamor ga je komisar zasledoval, ali tudi tam ga niso mogli dobiti. Kakor čujem, posrečilo se je komi-sarju, kateri se je bil iz Siseka vrnil zopet v Gorico, prijeti morilca s pomočjo žandarjev v nekej hosti blizu Leskenika. Dolgo se je zločinec odtegoval pravici, ali všel jej vendar ni; zdaj bode imel čas premišljevat, da na svetu ni nič tako skrito, da bi ne bilo enkrat očitno. N—č.

Iz Vodranec. (Pesniku Stanku Vrazu) bodo jegovi hrvatski in slovenski čestilci pri rojstni hiši v Cerovecu vzdali spomenivno ploščo. Ob enem se misli večja slovanska veselica napraviti. Nameravali so jo letos, pa jo vendar odložili na drugo leto. Zastran priprav se nam piše iz Vo-dranec: „Nekateri svetujejo sestaviti v Ljub-ljani odbor, kateremu bi bila zadača, v sporazum-ljenji s Hrvati delati priprave za omenjeno sve-čanost. Ne vemo, čemu bi bil v Ljubljani zato svrhu odbor? Ljubljana „ljubica nebes in sreče“,

kamor se ozira slovenstvo, je res naše središče, ali odbora za svečanost, katera bode se med Muro in Dravo vršila, nam ni treba v Ljubljani. Tudi se opozorjuje na odlične čč. gg. rodoljube: dr. Ivana Gršaka, Božidara Raiča in Ivana Kukovca, da bi k tej slavnosti pripomagali. Proti temu nemamo nič, ker omenjene gospode poznamo kot izvrstne narodnjake, le to je prašanje, ali bode zamogel kateri izmed njih radi obilnih opravil ta posel prevzeti. Tudi ljutomerska čitalnica sedaj žalibog nema moža, ki bi se te priprave živahno poprijel. Najprej nam je treba za to svrhu denarja. Da se ta dobi, naj bi blagovolili odbori po slovenskih čitalnicah bodočo zimo prirejati za omenjeno svrhu veselice, katerih čisti doneski bi se obrnoli v pripravo k slavnosti. Odbor „Matice hrvatske“, ki bode, kakor se sliši, prevzela stroške za ploščo, naj bi izvolil odsek, v katerem mora biti učen g. dr. Franjo Marković, profesor modroslovja na kr. vsučilišču v Zagrebu, znan kot dramatik, zraven njega g. Avgust Šenoa, slavni romanopisec in pesnik, urednik lepoznavskega lista „Vienac“ in šče dvojica drugih veljakov, naj se poišče na slovenskem Štajeru pooblaščenec, kateremu naj bi se po čitalnicah nabrani denarji izročevali, a mož za to bi bil najprikladnejši g. Josip Žitek, profesor na realni gimnaziji na Ptuji. G. prof. je velik čestilec sl. pokojnika in v počitnicah, kedar se ima ta veselica vršiti, celo neodvisen. On tudi pozna nekoje poznanke pokojnikove, ki zbog odaljenosti niso udje čitalnic, a vendar bi bilo pri njih dobro potrkati, da se kaj dobi. Dobro bi bilo, da bi gospodje iz Zagreba še pred letošnjimi šolskimi počitnicami g. prof. v to svrhu pooblastili, da bi započel hitrej delati. G. prof. naj bi bil vodja priprav k tej svečanosti in si sam izbral nekoliko pomagaleev, med katerimi bi moral vsakako biti pesnik Vatroslav.“ B. F.

Iz Hotinje vesi pri Mariboru. (Požar — volitev.) V petek 27. junija popoldne 5. uri je bil velik požar. Pogorelo je 6 gospodarjev: Jan. Lešnik, Martin Sušec, St. Pungartnik, Jožef Falež, Anton Loštrec in Marko Pezdirc. Zgorelo je vse seno, gospodarske poslopje in orodje. Pri Lešniku pogoreli so 4 vozi, 2 kravi in voleka. Pri Sušecu 1 konj, 1 telica, 1 voz in 7 svinj. Pri Pungartniku 1 voz in 4 svinje. Pri Faležu 2 voza in pri Pezdircu 1 voz. Hvala lepa gasilcem, da so tako vrlo branili, sicer bi bilo zgorelo pol vesi. Zakuril je baje nekega težaka otrok. Želeti bi bilo, da bi se rudeče barvane vžigalice odpravile, ker se prerade vnamejo in otroci jih posebno ljubijo, ker so lepo barvane. Zavarovani so bili vsi. Liberalci res tudi letos niso obupali pred volitvijo. Zgodilo se je tako, kakor je „Slov. Gosp.“ naprej povedal. Nemškutar Retschnigg, bivši kmet v Slivnici, hodil je agitirat pretečene dni za Possegga k volilnim možem ali vse brez uspeha. V Hotinji in Orehovi vesi sta bila izvoljena 2 volilna moža, ker je bilo pri poslednjem številjenju 512

oseb. V Slivnici so nemčurji popolnem propali! Spet imamo izgled, da le v „slogi je moč!“ Živili vrli Slovenci, tako bomo zanaprej postopali! Kar so Slovenci 2. julija storili, tega ne bomo hitro pozabili, ker nam je velika čast, da smo zmagali, in da je Seidl I. in Seidl III. premagan.

Od sv. Marjeta pri Pesnici. (Prvotne volitve) smo v treh srenjah brez vsakega nasprotovanja srečno zvršili; posebno lepa edinstvo je vladala med volilci v Marječki srenji, kjer je g. Šikar kakti predstojnik se prav vrlo obnašal ter prvi 2 pridna moža volil in za njim smo vsi volilci enako glasovali. V četrti srenji v Oseku smo zadeli na silno nasprotovanje nekaterih nemčurjskih zagrizencev, kateri pa so propali; vsiliti so nam hotli nekega nemčurja „Maliča“, ki je nekdanj rekel, da mu vselej žolč vkipi, kedar se Slovencev spominja, sred katerih živi. Plašili so z žuganjem pretepa in poboja in so najeli leitersberškega Purgaja, ponujali denarjev, toda volilci se niso dali premotiti; surovosti smo imeli zadosti slišati, posebno na domače duhovne so ti ničvredneži svoj nemčurjski žolč razlivali; celo ženske so svoje strupene jezike stegovali in grde laži trositi pomagale s hudobnim jezikom, a tudi to nič ni pomagalo. Sprva bilo je naših premalo. Ko so to naš č. g. kaplan Fišer zapazili, dali so takoj pri g. Baumannu napreči voz in so še v pravem času pripeljali bolnega volilca na volišče; Slovenci so tako zmagali in izbrali vrlega narodnjaka g. Alojzija Vračkota! Živili taki domoljubi! Nemčurjski kandidat Possegg pošiljal je svoje volilne oklice okoli, v katerih obeta, da hoče kot poslanec v državnem zboru ostro za to potegovati se, da konservativci lepe štajerske dežele na dvoje razklali ne bodo! Sram ga bodi zaradi takih neumnosti! — Minister Stremajer je našej šoli podoba cesarjevega Rudolfa poklonil. — Naš školnik g. Janez Fras obhaja letos 50letnico svoje službe! S poravnanjem Pesniške struge hoče vendar le resnica biti; kajti steze, katero je voda pred dvema mesencema raztrgala, baje zategadel ne poravnajo, ker bodo na omenjenem kraju napravili most za novo Pesniško strugo. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Volilna borba je po vseh deželah. Povsod pa krhajo dosedanja večina liberalnih ustavakov. Najbolj hudo se jim je godilo pri Slovencih. Ti so na Kranjskem v kmetskih in tudi mestnih skupinah zmagali in deželo obrisali liberalnih nemčurjev. Celó v Ljubljani so zmagali in starega slovenskega judeža Dežmana podrli. Izvoljeni so v Ljubljani g. Josip Schneid vitez Treuenfelski, tajnik v cesarjevi pisarni na Dunaju, dobil je 484 glasov, Dežman samo 386. Živili vrli ljubljanski volilci! Od l. 1861. sem so v njej se šopirili nemčurji. Sedaj je bela Ljubljana zope slovenska! Gorenjska mesta so izvolila dr. Poklu karja, drzni Vestenek je propal, v dolenskih me